

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังกรรมเนาะ วันนี้วันพระ เราเป็นชาวพุทธ ชาวพุทธมีวันพระวันโกน ชาวพุทธต่อไป เห็นไหม ชาวพุทธทางโลก ชาวพุทธถือว่านับถือพระพุทธศาสนา แต่ไม่รู้ว่าพระพุทธศาสนาสอนเรื่องสิ่งใด แต่ตอนนี้เขาฟื้นฟูใจ ฟื้นฟูให้เด็กมีการศึกษาเรื่องพุทธศาสนา เรื่องประวัติศาสตร์ เรื่องพุทธศาสนา เห็นไหม พุทธประวัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาอย่างไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเกิดมา เกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แต่ด้วยความเห็นทางโลกใจ ความเห็นทางโลก เห็นไหม เสียสละสิ่งนั้นมา เสียสละทางโลก ทางโลกที่ประสบความสำเร็จมาเพื่อแสวงหาสัจธรรม

ถ้าแสวงหาสัจธรรม สัจธรรมอันนี้เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงนะ ความจริงเราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมเป็นพระโพธิสัตว์มากกว่าจะได้มีบารมี คำว่า “บารมี” มันมีความรู้สึกนึกคิด มีจุดยืนของหัวใจ หัวใจมีจุดยืน นี่แสวงหาสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง แสวงหาสิ่งที่เป็นประโยชน์กับหัวใจ หัวใจเวียนว่ายตายเกิด การเวียนว่ายตายเกิด ทุกคนไม่มีที่ไปที่ไปมันก็เกิดความตึงเครียด เกิดความล่งเลงสงสัย เห็นไหม

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา สิ่งที่เราสร้างสมบุญญาธิการนี้เป็นบารมี ถ้าบารมี แสวงหาทางออกของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นมีทางออกไปแล้ว เห็นไหม วางธรรมและวินัยนี้ไว้ วางธรรมวินัยให้เราศึกษาไป เราศึกษา เราเกิดมาเป็นชาวพุทธพบพระพุทธศาสนา ศาสนา เห็นไหม เราไปวัดไปวากัน วันนี้วันพระ เราพาลูกพาหลานไปทำบุญ ไปทำบุญกุศล บุญมันคืออะไร? บุญคือการเสียสละให้หัวใจมันเป็นสาธารณะ ให้หัวใจมันมีความรับรู้ มีความเห็นต่าง ขอมรับความเห็นต่าง ถ้าจิตใจขอมรับความเห็นต่าง ขอมรับความเห็นที่ไม่เหมือนกับตัวเอง มันจะไม่ตึงเครียดจนเกินไป

ฉะนั้น เราไปวัดไปวา ไปฟังเทศน์ฯ ฟังเทศน์ เทศน์เรื่องอะไร? เทศน์เรื่องสังฆกรรมฯ เห็นไหม เราไปฟังเทศน์ฟังธรรม ฟังเทศน์ฟังธรรมก็เรื่องของเรานี้แหละ เรื่องของหัวใจ เรื่องของความบีบคั้นในหัวใจ ถ้าเรื่องความบีบคั้นในหัวใจ เราฟังเทศน์ฟังธรรมขึ้นมาแล้ว ฟังธรรมแล้วเราก็ตีความหมายเอา เห็นไหม เราตีความของเราไปเรื่อย ถ้าเราตีความไปเรื่อย

เด็กๆ เวลาไปวัดไปวา เราฝึกหัดเขา สิ่งนี้ สิ่งที่เราฝึกหัดเขา เราฝึกหัดเขาให้เขาเห็นใจ ให้ยอมรับความจริง ให้ยอมรับความจริงว่าสังคัม มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม ถ้ามนุษย์เป็นสัตว์สังคัมต้องอยู่ด้วยกัน ต้องพึ่งพาอาศัยกัน การพึ่งพาอาศัยกัน เห็นไหม เราไปกว้านเอาแต่ความเป็นพิษ เราไปกว้านเอาแต่ความเห็นแก่ตัว เรากว้านเอาแต่ประโยชน์ของเรา ถ้าไปกว้านเอาแต่ประโยชน์ของเรา มันจะเป็นความจริงได้ไหมล่ะ? มันเป็นความจริงไม่ได้หรอก

แต่ถ้าเราเสียสละของเรา เราเสียสละ พาเด็กไปวัดไปวา ให้มันเสียสละ ให้เห็นว่ามีน้ำใจต่อกัน ให้มีน้ำใจต่อกัน นี่เป็นเรื่องโลกๆ นะ ถ้าเป็นเรื่องโลก โลกเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเราตีความเอาเอง เวลาเป็นเรื่องของโลก เราฟังธรรมฯ เราก็ตีความตามความเห็นของเรา นี่ตามความเห็นของเรานะ เราคาดหมายไปเอง เราคาดหมายไปเอง เราจินตนาการของเราไปเอง ถ้าเราจินตนาการของเราไปเอง เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราก็จินตนาการไปประสาเรา ถ้าประสาเรา

นี่ฟังเทศน์แล้วได้บุญกุศล เขาว่าฟังเทศน์ได้บุญฯ การให้ปัญญา เห็นไหม เราเสียสละ ทานทานคือการเสียสละวัตถุสิ่งนั้นออกมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านให้ธรรมเป็นทาน ให้ธรรมเป็นทานให้ธรรมเป็นทานคือให้ปัญญาเขา ถ้าให้ปัญญาเขา คนเราให้ปัญญาเขา ให้เขารู้จักเสียสละ ให้เขารู้จักฉลาดขึ้นมา ฉลาดในอะไร? ฉลาดในอารมณ์ไง ฉลาดในอารมณ์ของตัวเอง บริหารจัดการอารมณ์ของตัวเอง ความทุกข์ความยากมันเป็นอารมณ์ของเรา เราฉลาดในอารมณ์ของเรา เราฉลาดกับตัวเราเอง เราฉลาดกับใคร

ถ้าทางวิทยาศาสตร์เราฉลาด เราฉลาดเราก็ต้องมีปัญญา มีปัญญาของเรา มีข้อมูลของเรา นี่ข้อมูลข่าวสาร ถ้าใครมีข้อมูลข่าวสาร คนนั้นจะเป็นผู้ชนะ ถ้าข้อมูลข่าวสาร เห็นไหม รู้แต่เรื่องคนอื่นหมดเลย แต่มีแต่ความทุกข์ความยากในหัวใจ เห็นไหม ฟังเทศน์ฟังธรรม ฟังเทศน์ฟังธรรม นี่ธรรมศึกษาอย่างนี้ ศึกษาขึ้นมา เวลาศึกษาขึ้นมา ศึกษาปัญญาขึ้นมา ให้มันฉลาดในอารมณ์ของเรา ถ้าฉลาดในอารมณ์ของเรา ฉลาดในความรู้สึก ฉลาดในตัวของเรา เห็นไหม

ฉะนั้น สิ่งที่เราเวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาเราจะมาปฏิบัติกัน ทางโลกเป็นเรื่องหนึ่ง ทางโลกเป็นเรื่องหนึ่งคือว่าเราคาดหมายกันไปเอง เราคาดไปเอง เรามีวิชา มีวิชาคือ ความไม่รู้ของเรา ถ้าความไม่รู้ของเรา เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษามันมีคุณค่ามาก มีคุณค่าที่ไหน

เวลาเราทุกข์เรายาก เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เรื่องสังคม เรื่องความเป็นไป เรื่องวิญญูะ แต่เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะย้อนกลับเข้ามา มันจะเป็นไปตามนั้นไหมล่ะ? มันไม่เป็นตามความคาดหมายหรือ ถ้ามันไม่เป็นตามความหมาย

ถ้าเราคาดหมายของเรา เราตีความของเรากันไปเอง พอตีความของเราไปเอง มันเป็นเรื่องความจริงไหม ถ้ามันเป็นความจริง ความจริง เห็นไหม สัญญาอารมณ์ สิ่งที่มีความคิดที่ดี ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกที่ดีเราก็มีความรื่นเริงเป็นสุขในใจ แต่สิ่งนี้มันจะแก้ไขที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาได้ไหม ถ้ามันจะแก้ไขสิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าธรรมขึ้นมา สิ่งที่เราเวียนว่ายตายเกิดมันเวียนว่ายตายเกิดอย่างไร เวลาเกิดนี่เกิดมาจากไหน เวลาปัจจุบันนี้เราอยู่ เรารู้ว่าเราอยู่ปัจจุบันนี้ แล้วเราไม่รู้ที่มาที่ไป ทำไมมันเป็นแบบนี้ ทำไมทำได้ดี ทำได้ไม่ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป ทำไมเขาทำกันเขาได้ประโยชน์ของเขาละ เราว่าเราทำคุณงามความดี ทำไมมันไม่เป็นประโยชน์กับเราละ ทำไมเราทำแล้วมันทุกข์มันยากขนาดนี้ นี่ใจมันตีความกันไปเองไป เพราะเราไม่รู้ที่มาที่ไป

ที่มา เห็นไหม ที่มาที่กรรมเก่า คนเรามีเวรมีกรรมนะ เกิดมามีเวรมีกรรมมา ถ้าสร้างบุญกุศลมา สร้างคุณงามความดีมา คุณงามความดี นั่นละ สิ่งนั้นให้ผลของเขา มา เกิดสว่างแล้วไปมืด เกิดมืดแล้วไปสว่าง เห็นไหม เกิดสว่าง เขาเกิดมาดี เขาเกิดมาเขาประสบความสำเร็จของเขา เขาเกิดมามีอำนาจวาสนาของเขา

นี่เขาทำชั่ว เห็นไหม ทำได้ไม่ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป เขาทำชั่วๆ ในมุมมองของเราใจ เห็นไหม เราตีความในมุมมองของเรา เขาทำไม่ถูกต้อง แต่เขาทำถูกต้องตามผลประโยชน์ในใจของเขา เขาทำความถูกต้องด้วยความเอารัดเอาเปรียบของเขา เขาทำความถูกต้องของเขาเพราะจิตใจของเขา มีกิเลสตัณหาความทะยานอยากของเขา นี่เขาทำอย่างนั้น แต่เพราะสิ่งที่เขาทำกรรมเก่าของเขา มา เขามีอำนาจวาสนาของเขา มา เขาทำของเขา ทำได้ไม่ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป

ทำชั่วได้ดี ทำชั่วได้ดี เรามองกันอย่างนั้นไง แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราอยาก ทุกคนเวลาปฏิบัติแล้วอยากพ้นทุกข์ๆ อยากพ้นทุกข์ จินตนาการเอาแล้วมันเป็นไปได้ไหม? มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก นี่มันจะยืนยันตรงนี้ เวลาเรื่องวัตถุ เรื่องสังคัม เรื่องเจือจางสังคัมมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง มันมีกรรมเก่ากรรมใหม่ของมัน แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาเราขณะตัวเราเอง ฉลาดในอารมณ์ ฉลาดในอารมณ์ของเรา อารมณ์ของเรามันก็กว้างเอาแต่ตามใจมันมา ถ้าเอาแต่ใจมันมาเห็นใหม่ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรารู้ว่าเรารู้ เวลาเราจินตนาการของเรา เราก็อปล่องวางของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนิพพานคือความว่าง นิพพานคือมันปล่องวาง เราก็อปล่องวางหมดแล้ว...ปล่องวางแบบขี้ลอยน้ำ ขี้ลอยน้ำ สวะมันก็พาไปอย่างนั้นแหละ มันไม่มีวันจบหรอก

แต่ถ้ามันเป็นความจริงละ ถ้าเป็นความจริง เห็นใหม่ ถ้าเป็นความจริง ความจริงเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสอน ทำความสงบของใจเข้ามา เพราะถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สอนทำความสงบของใจเข้ามา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่วางกรรมฐาน ๔๐ ห้อง กรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าฐานที่ตั้งแห่งการงาน

ถ้าเราทำความสงบของใจไม่ได้ ถ้าใจของเราสงบไม่ได้ เราจะรู้จักตัวเราไหม เราบอกว่าเราทุกคนรักตัวเองๆ รักที่ไหน? รักสิ่งที่เป็นวิบากกรรม วิบากกรรมเพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ใช่ไหม เราเกิดมามีสถานะของความเป็นมนุษย์ใช่ไหม แล้วเวลาจิตเวียนว่ายตายเกิด เป็นเทวดาละ เป็นอินทร์ เป็นพรหมละ ถ้าให้บอกว่าเราเป็นเทวดา เราเอา แต่ถ้าเทวดา เราอยู่ที่นี้ เทวดามันคืออะไรละ เราไม่เข้าใจ เห็นใหม่ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิด

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เป็นวิบากๆ เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วไง เราเกิดมาเป็นเรา ในปัจจุบันนี้ เราศึกษาได้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราศึกษาได้ แต่เราไม่รู้ว่าเรามาจากไหน แล้วเราจะไปที่ไหน ถ้าเราไม่รู้ว่าเรามาจากไหน เราไปที่ไหน แล้วเราจะแก้กันอย่างไร

แต่เวลาจิตสงบเข้ามา ถ้าเรากำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ อานาปานสติ ทำสิ่งใดก็ได้ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ถ้ามันจิตสงบเข้ามา เห็นใหม่ นั่นละมันไม่ใช่การคาดหมาย ไม่ใช่การให้ชื่อให้เสียงให้นาม มันเป็นความจริงของมัน ถ้าเป็นความจริงของมัน เห็นใหม่ จิตสงบ สติ สมาธิ มันถึงเกิดปัญญา ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้นมันเป็นปัญญาที่ดีความเอา ปัญญาที่เราจินตนาการ

เอา นี่ปัญญาของเรา ทั้งๆ ที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่การคาดหมาย ถ้าเรา
คาดหมาย เราตีความอย่างนี้มันก็อยู่ที่การคาดหมายการตีความไปอย่างนั้น แต่ถ้าเป็นความจริงละ

ความจริงถ้าจิตมันสงบเข้ามา เวลามันเกิดขึ้นมาเป็นภาวนามยปัญญา เป็นปัจจุบัน คือไม่มี
ช่องว่าง ไม่มีระหว่าง ไม่มีช่องว่าง ไม่มีระหว่าง เวลามันเกิด มันเกิดจากจิตทั้งนั้นแหละ ถ้าจิตมัน
เกิดขึ้นมา เพราะจิต จิตนี้มาจากไหน จิตนี้มาจากไหน ถ้าจิตนี้มาจากไหน ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันก็
รู้ว่าตัวตนมันมีแล้ว ถ้าตัวตนมันมี ถ้าจิตสงบ เห็นใหม่

เรามองสิ มองสมบัติดิณะ สมบัติของคนอื่นเรามองว่ามีค่าหมดเลย แต่สมบัติของเรา เราว่า
ไม่เห็นมีค่าตรงไหนเลย ของของเราพอมันเก่าแล้ว เราไม่ชอบแล้ว แต่มองไปที่คนอื่นเขาใส่ ของ
เขาก็เก่าเหมือนกัน แต่มันใหม่กับเราใช้ใหม่ เพราะเรายังไม่ได้ใช้ใหม่

อารมณ์ๆ จลลาคในอารมณ์ อารมณ์ที่เกิดกับเรา มันคุ้นชินกับเรา อารมณ์ที่เกิดกับใจมันคุ้น
ชินตลอด มันอยู่กับเรามาตลอด นี่ความคุ้นชินอันนั้น ความคุ้นชินอันนั้นมันทำอะไรก็ได้ ปล่อย
วางก็ได้ อะไรก็ได้ความคุ้นชิน คุ้นชินกับมัน เพราะจินตนาการไปไง แต่มันเป็นความจริงใหม่ละ?
มันไม่เป็นความจริง แต่ถ้าเวลามันจิตสงบแล้วมันไม่มีช่องว่าง จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็น
อาการของจิต ความจริงมันเกิดอย่างนี้ มันไม่ใช่ตีความเอาๆ ถ้าการตีความเอา เห็นใหม่

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเป็นเรื่องโลกๆ ลูกหลานเรามาวัดมาวามันก็เป็นเรื่องนะ ในเมื่อคนใหม่มา
คนใหม่มาเขาก็ศึกษาของเขามา เวลามาวัด เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน ทำไมเราชอบไปวัดป่าๆ ละ?
เพราะวัดป่าเขาปฏิบัติซื่อตรง ปฏิบัติกันเดี๋ยวนั้น ถ้าเราไปวัดบ้านละ วัดบ้านมันเป็นศาสนพิธี เป็น
เรื่องของศาสนาเหมือนกัน แต่เป็นพิธีกรรมเป็นต่างๆ เพราะทำกันอย่างนั้น แต่เวลาของเรา เรื่อง
พิธีกรรมเราจะวางไว้เลย

เวลาอยู่กับหลวงตาท่านบอกว่า เวลาไปถวายทานกันนะ เราต้องรวบรวมให้เป็นชุด กว่าเรา
จะถวายทานกัน เราก็นั่งปัดแมลงวันกัน แล้วก็กล่าวคำถวายทานจนแมลงวันมันไปเป็นฟองนะ
มันวางไข่จนมันฟักเป็นตัวยังไม่ถวายเลย

เพราะพิธีกรรมไง เราก็ไปติดพิธีกรรม แล้วพอไปวัดป่า พอบอกไม่มีพิธีกรรม “มันจะได้
บุญไหมเนี่ย ไปถึงไม่เห็นทำอะไรเลย ไปถึงก็ใส่ให้พระ พระก็ใส่บาตรเอา ตักเอา พระเห็นแก่ตัว
ไม่ทำพิธีกรรมเลย ถ้าไม่ทำพิธีกรรมมันจะได้บุญไหม”

พิธีกรรมนะ มันก็ทำให้เรามั่นใจ เราตั้งใจใช่ไหมว่าเราจะไปทำบุญมาจากบ้าน ถ้ามาจากบ้าน แต่พวกเราชาวพุทธกิเลสมันครอบงำอยู่ เราก็ละล้าละลังๆ อ้าว! ถวายทานนะ ภัทฺฐสงฆสมุส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต ก็ว่าไปนะ ต้องให้ชนะๆ

นี่ไง ไม่ฉลาดในอารมณ์ไง อารมณ์มันแปรปรวนไง พอไม่ฉลาดในอารมณ์เราก็ไม่มั่นใจว่าเราจะให้หรือไม่ให้ไง ใจมันยังสองจิตสองใจอยู่ใช่ไหม ฉะนั้น ต้องมีศาสนพิธีเลย บังคับ ต้องให้ เพราะเรากล่าวคำให้แล้วไม่ให้ไม่ได้ เราเอากลับไม่ได้ เห็นไหม เพราะใจเราเรรวน

แต่ถ้าเราไปวัดกรรมฐาน เห็นไหม พิธีกรรมมันของเด็กเล่น ของเด็กๆ เด็กๆ เรามาวัดเด็กๆ มันมาวัดมันก็วิ่งเล่นของมัน พ่อแม่พามาที่เพื่อสังคัม แล้วมันฝึกหัดขึ้นมา มันโตขึ้นมาละ มันโตขึ้นมามันก็ต้องนั่งด้วยความเกรงใจ มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม อเสวนา จ พาลานํ ปญฺชิตานญจ เสวนา เราไม่คบคนพาล คนพาลเขามีแต่สามะเลเทเมาใช่ไหม เราคบบัณฑิต บัณฑิตที่มีสติปัญญา เราก็มานั่งเรียบร้อยใช่ไหม ต่างคนต่างเกรงใจต่อกันใช่ไหม เราขยับตัวก็เสียงรบกวนคนอื่นใช่ไหม เราจะทำอะไรรบกวนคนอื่น นี่บัณฑิตไง

ถ้าวัดป่า บัณฑิตเรารู้อยู่แล้วใช่ไหม เราจะต้องไปถวายทานต้องไปอะไร อันนั้นมันของเด็กเล่นนะ แต่มันก็เป็นประโยชน์กับผู้ฝึกหัดใหม่ ผู้ฝึกหัด ถ้าไม่มีเด็กก็ไม่มีผู้ใหญ่ ไม่มีศรัทธาใหม่มันก็ไม่มีศรัทธาที่มั่นคง ฉะนั้น สิ่งนี้มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม มันก็เลยทะเลาะกัน ฉะนั้น เราก็ต้องพัฒนาขึ้นมา ถ้าพัฒนาขึ้นมา นั่นเรื่องของเด็ก ฉะนั้น เรื่องของเด็ก ใครพัฒนาขึ้นมา ไม่ใช่ว่าทำดีได้สติที่ไหน ทำชั่วได้สติมีถมไป ไอ้คนทำชั่ว สามะเลเทเมา เล่นกันสนุกสนานแหม! หลวงพ่อนี่เอาใจหมดเลย ไอ้คนที่นั่งเรียบร้อยนี่บัณฑิตไง ทำดีไง ไม่ได้ดี คนที่นั่งเรียบร้อย โคนเอ็ดอีก ไอ้คนที่สามะเลเทเมาไปชมเขาทำไม นี่ทำดีได้สติที่ไหน ทำชั่วได้สติมีถมไป

ทำดีสิ เราทำดีของเราเรารู้อยู่เราไม่รบกวนใคร

ฉะนั้น สิ่งที่เราตั้งใจแล้ว เราถวายทานของเราแล้ว เราทำของเราแล้ว มันตัดพิธีกรรมออกไป ตัดพิธีกรรมออกไป เพราะไม่ต้องการให้กิเลสเอาสิ่งนี้มาอ้าง กิเลสมันอ้างนะ ไม่ได้ทำสิ่งนั้นจะไม่ได้บุญ ไม่ได้ทำสิ่งนั้นไม่ได้บุญ

บุญมันคืออะไร บุญมันคืออะไร? บุญมันคือความสุขใจ หัวใจที่เราร้อน หัวใจที่บีบคั้น เราไม่มีทางออก ไม่มีทางออก เห็นไหม เราเสียสละอันนี้เพื่อเปิดช่องทาง เปิดช่องทางให้หัวใจมัน

อิสระ สิ่งที่บีบคั้นคืออารมณ์ความรู้สึกมันบีบคั้นใจของเรา เราคิดถึงบุญกุศล คิดถึงการเสียสละ คิดถึงการเสียสละให้สิ่งนั้นมันออกไปทางช่องนี้ ถ้าออกช่องนี้ หัวใจมันปลอดโปร่ง หัวใจมันเห็นขึ้นมา เห็นไหม นี่มันเป็นอุบายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทาน ศีล ภาวนา มีการเสียสละ มีการพัฒนาของมันขึ้นมา แล้วมันปกติของมัน เห็นไหม ปกติมันก็มีความร่มเย็นเป็นสุขของมัน ถ้าศีลแล้วมันเกิดมีปัญญาขึ้นมา เราจะรู้จะเห็นนะ ไม่ใช่จินตนาการแล้ว ถ้าจิตสงบเป็นแบบนี้ จิตสงบเป็นแบบนี้ นี่มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันตสิทธินะ

ในพุทธศาสนายกให้กับความรู้อันหนึ่ง เห็นไหม ความรู้อันหนึ่งคือปัจจัยตั้ง จิตนั้นได้สัมผัส จิตนั้นได้กระทบ จิตนั้นเวียนว่ายตายเกิดโดยที่ไม่มีใครได้พัฒนามัน ไม่มีใครรู้จักมัน รู้จักแต่อารมณ์ความรู้สึก อารมณ์ความคิดเกิดจากจิต แต่ไม่เคยรู้จักจิตตัวเองมันเป็นอย่างไร ถึงไม่เข้าใจ ฉะนั้นสิ่งที่เปี่ยมมิจลสมาธิ ฤทธิสมาธิ สิ่งที่เขาฝึกหัดกัน พวกฤทธิสมาธิที่เขาคุมอ อันนี้เป็นตรัสจกานวิชา วิชาทำให้เนิ่นช้า เนิ่นช้าเพราะอะไร เพราะเราต้องไปพึ่งพาอาศัยเขา ให้เขาทายทักว่าดวงชะตาเป็นอย่างไร แต่ทำไมเราไม่ดูดวงชะตาเราเองละ

กินข้าวเข้าไปก็อิ่ม เอาอารมณ์ความรู้สึกที่ผิดพลาดเข้ามา ไปกว้านเอาสารพิษเข้ามา มันก็ทุกข์ คิดสิ่งที่เป็นการเผื่อแผ่ คิดเรื่องที่เกี่ยวข้องมันก็เป็นสุข พยากรณ์ใจของตัวเองสิ ถ้ามันพยากรณ์ใจของตัวเอง สิ่งที่ยากรณ์ใจของตัวเอง ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันรู้ที่นี้ ถ้ารู้ที่นี้มันจะรู้เลยว่าสิ่งที่ฤทธิสมาธิที่เขาพยากรณ์กันนั้นเขาพยากรณ์จากอะไร แล้วถ้าจิตเรารู้เข้ามา จิตเราสงบเข้ามา มันร่มเย็นเป็นสุข เราจะพยากรณ์ใจของเราเอง

ถ้าเราพยากรณ์ใจของเราเอง นี่ศีล สมาธิ แล้วมันเกิดปัญญา ปัญญามันเกิดแล้ว เกิดที่ไหน? เกิดที่จะพยากรณ์ตัวเองก็ไม่ต้องวิ่งเต็นให้ใครพยากรณ์ ปัจจัยตั้ง สันตสิทธินะ อยู่ที่ไหนก็พยากรณ์ได้ที่นั้น อยู่โคนไม้ อยู่ในเรือน อยู่ในห้อง อยู่ในห้องพระ อยู่ที่ไหนเราก็ทายใจของเราได้ เราก็ควบคุมใจของเราได้ เห็นไหม ถ้าเราพัฒนาของเราขึ้นมาอย่างนี้ นี่เป็นความจริง

สิ่งที่เป็นความจำเป็น เราตีความๆ กันไป นี่เป็นเรื่องของศาสนา เรื่องของปริยัติ ของทฤษฎีการศึกษา ต้องมีการศึกษา โลกนี้จะมั่นคงเพราะการศึกษา ต้องมีปัญหา ปัญญาอย่างนั้นมันเป็นปัญญา ปัญญา เห็นไหม ปัญญาที่กิเลสมันพาใช้ แต่มันก็เป็นการเริ่มต้นการบุกเบิกขึ้นมา ปริยัติแล้วปฏิบัติ

พอปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเอาปริยัติกับปฏิบัติมาคลุกเคล้ากันมันก็ตั้งโจทย์ มันก็สร้างภาพ มันก็
เป็นไป แต่ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา อันนี้เป็นความจริงแล้ว ถ้ามันไม่มีสติปัญญามันทำใจให้
สงบไม่ได้ ถ้าใจสงบไม่ได้มันก็เป็นจินตนาการทั้งนั้น ถ้ามันใจสงบเข้ามาแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา
ปัญญาอันนี้เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปรารภ เพราะมันเป็นธรรมจักร จักรคือคำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้าจักรนี้มันได้เคลื่อนแล้ว
ธรรมจักรนี้มันจะบดบีบกิเลสในหัวใจของเรา แต่ถ้าเป็นกงจักร กงจักรมันมีแต่ฟาดฟันให้ความ
ทุกข์ยากในหัวใจของเรา

ที่เรามาวัดมาวากันเพื่อเหตุนี้ วัดใจของเรา หน้าที่การงานทางโลกเราแสวงหาของเรา ทำ
ของเรา มันดึงเครียดขึ้นมา เราก็ไปวัดไปวาเพื่อผ่อนคลาย เพื่อผ่อนคลายนะ ศีลขารธรรมเพื่อ
บรรเทาๆ แต่ถ้าเราจะเอาจริงเอาจังของเรา เราจะปฏิบัติตามความจริงของเราขึ้นมา เราจะสร้าง
สร้างศาสนทายาท สร้างธรรมในใจของเรา สร้างใจเราให้เป็นที่พักของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา
เอวัง